

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4100-02-05/2012
P/12/126

Białystok, dnia 13 kwietnia 2012 r.

Pan
Andrzej Nowakowski
Podlaski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Białymstoku (zwanym dalej „WUOZ”) wykonanie planu finansowego w 2011 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 2 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie planu finansowego WUOZ w 2011 roku. Powyższa ocena wynika z prawidłowego pozyskiwania i terminowego przekazywania dochodów budżetowych oraz gospodarnego i celowego wykorzystywania środków publicznych. Sprawozdania budżetowe sporządzono zaś terminowo z uwzględnieniem danych ujętych w ewidencji księgowej.

Zastrzeżenia NIK dotyczą:

- udzielenia czterem podmiotom niezliczonym do sektora finansów publicznych dotacji na prace renowacyjne przy zabytkach, pomimo braków formalnych w złożonych wnioskach,
- pominięcia w polityce rachunkowości określenia sposobu wyceny aktywów,
- zaksięgowania czterech dowodów księgowych o łącznej wartości 9.967 zł do niewłaściwego miesiąca, co miało wpływ na ocenę wiarygodności ksiąg rachunkowych w zakresie sprawozdawczości bieżącej,
- niewłaściwego ujęcia w ewidencji środków trwałych wartości nieruchomości posiadanych w trwałym zarządzie.

¹ Dz. U. z 2012 r. Nr 82 ze zm.

1. Dochody zrealizowane przez WUOZ wyniosły 39,1 tys. zł i były wyższe o 4,1 tys. zł od planowanych (11,7%) oraz o 2,1 tys. zł od wykonanych w 2010 roku (5,7%). Powodem uzyskania wyższych dochodów były nieplanowane wpływy od najemców tytułem partycypacji w kosztach eksploatacyjnych administrowania siedzibą WUOZ (dotyczących roku poprzedniego). Zgromadzone dochody były terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, zgodnie z wymogami § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa². Na koniec 2011 roku zaległości w realizacji dochodów budżetowych wynosiły 1,1 tys. zł. Podjęte przez WUOZ skuteczne działania w celu ich wyegzekwowania, doprowadziły do opłacenia należności w styczniu 2012 roku.
2. Wydatki WUOZ wyniosły 2.187,2 tys. zł, co stanowiło 98,8% planu po zmianach oraz 80% wydatków zrealizowanych w 2010 roku (2.734,7 tys. zł). Najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia 35 pracowników Urzędu z pochodnymi i dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, na które wydatkowano 1.598,1 tys. zł (73,1%). Pozostałe środki w kwocie 589,1 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie kosztów funkcjonowania WUOZ (zakup materiałów i wyposażenia, utrzymanie bazy lokalowej, sfinansowanie podatków i opłat, w tym opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowo-telewizyjnych) oraz na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych w ramach dotacji celowych przyznanych jednostkom spoza sektora finansów publicznych (270 tys. zł, tj. 3,2% ogółu wydatków).

Analiza wydatków na łączną kwotę 384,5 tys. zł (17,6% ogółu wydatków), wylosowanych metodą monetarną MUS w wybranych paragrafach klasyfikacji budżetowej (§§ 3070, 4100, 4170, 4210, 4260, 4270, 4280, 4300, 4430, 4550, 4740 i 4750) oraz udzielonych dotacji na kwotę 270 tys. zł wykazała, że wydatków dokonywano gospodarnie i celowo. Udzielone dotacje przyczyniły się do odrestaurowania 19 obiektów zabytkowych oraz odnowienia kolejnych 19 obiektów, a także wpisania do rejestru 165 zabytków. Udzielił Pan jednak podmiotom niezliczonym do sektora finansów publicznych czterech dotacji w kwocie 48 tys. zł, pomimo braków formalnych w złożonych wnioskach, w tym:

- dwóch wnioskodawców (którym przyznano dotacje w wysokości 14 i 9 tys. zł) nie wypełniło części wniosku w zakresie wykazu prac przeprowadzonych przy zabytku w okresie ostatnich 5 lat, tj. danych określonych we wzorze wniosku, stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków³, a wymaganym postanowieniami § 4 ust. 2 pkt. 2 powołanego rozporządzenia,
- dwóch kolejnych wnioskodawców (którym udzielono dotacji na refundację poniesionych wydatków w wysokości 10 i 15 tys. zł) załączyło do wniosków kosztorys powykonawczy bez wymaganego potwierdzenia o zweryfikowaniu go przez inspektora nadzoru budowlanego. Stanowiło to naruszenie

² Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

³ Dz. U. Nr 112, poz. 940 ze zm.

postanowień § 1 pkt 6 regulaminu udzielania przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, w myśl którego wnioski bez takiego potwierdzenia powinny podlegać odrzuceniu bez oceny merytorycznej.

Jednocześnie spośród rozpoznawanych 27 wniosków o dotację na prace do wykonania w 2011 roku, z przyczyn formalnych odrzuconych zostało osiem wniosków.

3. Zobowiązania WUOZ (w całości niewymagalne) na koniec 2011 roku wyniosły 127,8 tys. zł i zmniejszyły się o 1 tys. zł w porównaniu do stanu z końca roku poprzedniego (128,8 tys. zł). Dotyczyły one głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników oraz składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy (90,1% zobowiązań na koniec roku 2011). Pozostałe zobowiązania w kwocie 12,7 tys. zł dotyczyły bieżących kosztów funkcjonowania WUOZ.
4. Obowiązujące w WUOZ zasady rachunkowości spełniały wymogi zawarte w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴. W polityce rachunkowości nie wskazał Pan jednak metod wyceny aktywów, wymaganych postanowieniami art. 10 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Przegląd zapisów księgowych oraz badanie przeprowadzone na próbie wylosowanych metodą monetarną 138 dowodów o wartości 384,5 tys. zł (64,8% populacji) dały podstawę do pozytywnej opinii o skuteczności funkcjonowania systemu rachunkowości i kontroli finansowej, poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych w zakresie wpływu na sprawozdawczość roczną. Stosownie również do postanowień art. 26 ustawy o rachunkowości, WUOZ terminowo przeprowadził inwentaryzację składników aktywów i pasywów. Stwierdzono jednak uchybienia dotyczące:
 - braku sprawdzenia pod względem merytorycznym listy wypłat wynagrodzenia w kwocie 1.541 zł (wynikającego z umowy zlecenia z dnia 31.01.2011 r.), co stanowiło naruszenie postanowień art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości,
 - ujęcia w ewidencji księgowej opłat abonamentowych w wysokości 541,70 zł za odbiorniki radiowo-telewizyjne z pominięciem konta rozrachunkowego (201), czym naruszono postanowienia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Osobą odpowiedzialną za prowadzenie ewidencji księgowej WUOZ była główna księgowa.

Pozytywnie z zastrzeżeniami zaopiniowano natomiast wiarygodność ksiąg rachunkowych w zakresie wpływu na sprawozdawczość miesięczną. Trzy dowody księgowe (faktury) o łącznej wartości 9.967,45 zł zaksięgowano bowiem do niewłaściwego miesiąca, w tym:

- fakturę wystawioną 1.02.2011 r. na kwotę 3.618,82 zł przez PGE Obrót S.A. za sprzedaż energii w styczniu 2011 roku., którą ujęto do lutego 2011 roku,
- fakturę z 1.08.2011 r. na kwotę 2.870,33 zł wystawioną przez PGE Obrót S.A. za sprzedaż energii w lipcu 2011 roku, którą ujęto do sierpnia 2011 roku,

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

- fakturę wystawioną 5.09.2011 r. na kwotę 3.478,30 zł przez Poczta Polska S.A. za usługi wykonane w sierpniu 2011 roku, którą ujęto do września 2011 roku.

Stanowiło to naruszenie wymogów określonych w art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, obligujących do rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz wprowadzania, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, każdego zdarzenia, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym. W konsekwencji miesięczne sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków w styczniu, lipcu i sierpniu 2011 roku, sporządzono niezgodnie ze stanem faktycznym. Powodem było ustalenie przez Pana Konserwatora w polityce rachunkowości zasady księgowania części dowodów do miesiąca wystawienia faktury, a nie do miesiąca którego dotyczy operacja gospodarcza.

5. Pozytywnie zaopiniowano roczne sprawozdania Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-70 oraz Rb-Z i Rb-N. Opracowano je terminowo, bezbłędnie, z uwzględnieniem danych wynikających z prowadzonej ewidencji księgowej i z zachowaniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵.
6. W ewidencji środków trwałych główna księgowa niewłaściwie ujęła wartość nieruchomości Skarbu Państwa znajdujących się w trwałym zarządzie WUOZ, a zarejestrowanych w ewidencji gruntów miasta Białegostoku. W prowadzonej ewidencji przyjęła jedynie wartość nakładów poniesionych na inwestycje w obcych środkach trwałych, bez podania wartości początkowej nieruchomości, wycenionej decyzją Prezydenta Miasta Białegostoku nr M.VI.72247-21-8/04 z dnia 18.08.2004 r. na kwotę 389.576 zł. Stanowiło to naruszenie postanowień § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁶, a także art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 28 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Miało to również wpływ na rzetelność danych prezentowanych w bilansie WUOZ.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) udzielanie dotacji celowych na wykonanie prac przy zabytkach wyłącznie podmiotom, których wnioski spełniają wymagania rozporządzenia w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz regulaminu przyznawania tych dotacji ustalonego przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) uzupełnienie polityki rachunkowości o metody wyceny aktywów, zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości;
- 3) skorygowanie polityki rachunkowości w ten sposób aby zapewniała ona spełnienie wymagań art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości;

⁵ Dz. U. Nr 20, poz. 103

⁶ Dz. U. Nr 128, poz. 861zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości”

- 4) ujęcie w ewidencji środków trwałych wartości nieruchomości posiadanych w trwałym zarządzie, w sposób przewidziany wymogami ustawy o rachunkowości .

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem
DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. *Kiupa*
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR